

Wojciech Golec

Dziedzina: Sztuki Muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

STRESZCZENIE OPISU PRACY DOKTORSKIEJ

Praca składa się z dzieła artystycznego, płyta audio CD z nagraniami następujących kompozycji:

- 1. A. Krzanowski – Wiatr echo niesie po polanie**
- 2. A. Krzanowski – Cztery bagatele**
- 3. A. Krzanowski – Impresje zimowe**
- 4. A. Krzanowski – Taniec**
- 5. W. Golec – Impromptu I**
- 6. E. Bogusławski – Polskie melodie ludowe na zespół akordeonowy, chór mieszany i perkusję**

oraz opisu dzieła pt:

Elementy folkloru we współczesnej literaturze akordeonowej jako inspiracje w twórczości kompozytorów polskich.

Celem niniejszej pracy jest pokazanie bogactwa muzycznej kultury ludowej, jako czynnika mającego wpływ na inspiracje twórcze kompozytorów współczesnej literatury akordeonowej. Znajomość literatury poszerzona o jej analizę pozwala wnioskować, iż najprostsze w formie utwory nurtu muzyki ludowej, wielokrotnie stawały się przyczynkiem do powstawania znaczących i wartościowych dzieł polskiej literatury akordeonowej.

W przedstawionej pracy skupiam się przede wszystkim na twórczości kompozytorów związanych ze środowiskiem katowickiej Akademii Muzycznej, a mianowicie Andrzeju Krzanowskim oraz Edwardzie Bogusławskim. Ich bardzo bogata i różnorodna twórczość akordeonowa, skłoniła mnie do przeanalizowania wybranych utworów pod kątem stosowania takich elementów muzycznych jak: cytowanie oryginalnych melodii ludowych, skalowość materiału dźwiękowego, rytmizacja, budowanie ekspresji poprzez zastosowanie środków wyrazowych w ewidentny sposób związanych z elementami folkloru muzycznego.

Praca składa się z czterech rozdziałów:

- w rozdziale pierwszym opisuję ewolucję konstrukcji instrumentu, od prymitywnej formy *handeoliny* do instrumentu koncertowego i jej wpływ na rozwój oryginalnej literatury akordeonowej,
- w rozdziale drugim przedstawiam definicję pojęcia folkloru, rolę i znaczenie jakie muzyka ludowa odegrała w sztuce wysokiej od czasów renesansu po współczesność, a także rozwój muzyki folklorystycznej w Polsce,
- rozdział trzeci zawiera główne treści związane z tematem pracy, a więc opis sylwetek kompozytorskich Andrzeja Krzanowskiego i Edwarda Bogusławskiego jak również analizę wybranych utworów,
- w rozdziale czwartym prezentuję własne opracowanie melodii ludowych na mieszany zespół kameralny: akordeon, fortepian. Opracowanie nosi tytuł *Impromptu I*,

Od samego początku, główną bazę literatury akordeonowej stanowiła muzyka ludowa. Opracowania prostych melodii wokalnych, tanecznych, z biegiem czasu stały się przyczynkiem do powstawania coraz bardziej złożonych kompozycji. Kompozytorzy tworzący na akordeon wielokrotnie odwoływali się do muzyki ludowej, poprzez cytowanie charakterystycznych elementów melodyki i rytmiki. Zarówno utwory przeznaczone na akordeon solo, czy jednorodny i mieszany zespół kameralny, bazujące na elementach ludowości, zostały doprowadzone do najwyższego poziomu i przedstawiają znaczącą wartość artystyczną. Omówione w tej pracy kompozycje, w sposób jednoznaczny dowodzą, że nawet w twórczości opartej na współczesnych technikach kompozytorskich, w wielu przypadkach inspiracją twórczą był folklor muzyczny. Zdaniem autora tej pracy jest to dobrym prognostykiem na przyszłość, pozwala bowiem wnioskować, że łączenie sztuki ludowej z kulturą wysoką daje i będzie dawać znakomite efekty artystyczne.

dr hab. Zbigniew Łuc
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina: instrumentalistyka

Wrocław, 11.05.2017 r.

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego
50-043 Wrocław
pl. Jana Pawła II nr 2

Recenzja pracy doktorskiej

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Wydział Wokalno – Instrumentalny, pismo z dnia 29 marca 2017 roku. Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Wokalno – Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 29 czerwca 2016 roku w sprawie wszczęcia na wnioszek Pana mgr Wojciecha Golca z dnia 8 maja 2015 roku przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Zgodnie z ustawą z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki(Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) Rada Wydziału posiada uprawnienia do prowadzenia przewodów na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka.

Pismo, informujące o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pana mgr W. Golca pod tytułem „Elementy folkloru we współczesnej literaturze akordeonowej jako inspiracje w twórczości kompozytorów polskich” zostało sygnowane datą 29 marca 2017 roku.

Podstawowe dane o Kandydacie

Pan mgr Wojciech Golec urodził się 20.04.1997 roku w Żywcu. W latach 1991-1996 kształcił się w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Bielsku – Białej, którą ukończył z wynikiem celującym. W latach 1996 – 2001 kształcił się pod kierunkiem prof. Joachima Pichury w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Działalność dydaktyczną rozpoczął w 1999 roku jako nauczyciel w Zespole Szkół Muzycznych im. Jana Kiepury w Sosnowcu. Od września 2009 roku jest nauczycielem w ZPSM i. S. Moniuszki w Bielsku – Białej. Od października 2012 roku pełni funkcję

asystenta na Wydziale Artystycznym, Zakładzie Instrumentalistyki na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Uczniowie kształcący się pod kierunkiem Pana W. Golca uzyskali łącznie 13 nagród i wyróżnień w międzynarodowych i ogólnopolskich konkursach akordeonowych.

Pan mgr W. Golec jest laureatem dwóch międzynarodowych konkursów akordeonowych: w roku 1999 na VIII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Akordeonowej w Przemyślu w kategorii zespołów kameralnych uzyskał I nagrodę, w roku 2000 na Międzynarodowym Konkursie Akordeonowym Muzyki Rozrywkowej w Częstochowie uzyskał I nagrodę w kategorii solistów. W 2007 roku otrzymał stypendium Marszałka Województwa Śląskiego w dziedzinie kultury za opracowanie „Kolęd i pastorałek beskidzkich”.

Pan mgr W. Golec prowadzi ożywioną działalność koncertową. Początkowo, w czasie studiów jako solista, a następnie w różnych formacjach kameralnych. Występował za granicą między innymi w USA, Kanadzie, Wielkiej Brytanii, Niemczech i Grecji. Ogółem wykonał około 350 koncertów w kraju i za granicą. Ma imponujący dorobek nagranych albumów CD z innymi artystami. Brał także udział w nagraniach muzyki filmowej.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr W. Golca „Elementy folkloru we współczesnej literaturze akordeonowej jako inspiracje w twórczości kompozytorów polskich” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanym na nośniku elektronicznym i opisu dzieła.

Dzieło artystyczne prezentuje sześć kompozycji:

1. Andrzej Krzanowski – *Wiatr echo niesie po polanie*
2. Andrzej Krzanowski – *Cztery bagatele*
3. Andrzej Krzanowski – *Impresje zimowe*
4. Andrzej Krzanowski – *Taniec*
5. Wojciech Golec – *Impromptu I*
6. Edward Bogusławski – *Polskie melodie ludowe na zespół akordeonowy, chór mieszany i perkusję*

Nagrania dokonano 16.02.2016 r., 23.03.2016 r. 29.05.2016 r. w Sali Koncertowej ZPSM im. S. Moniuszki w Bielsku – Białej.

Wykonawcami są:

Wojciech Golec – akordeon 1-17

Piotr Chołłowicz – akordeon 1-3, 15-17

Konrad Merta – akordeon 15-17

Marcin Jabłoński – akordeon basowy 15-17

Krzysztof Sasiłowski - akordeon 15-17

Karol Jabłoński – akordeon basowy 15-17

Piotr Matusik – fortepian 14

Damian Drzymała – instrumenty perkusyjne 15-17

Chór Ad Libitum – 15-17

Izabella Zielecka – Panek – dyrygent

Po wielokrotnym przesłuchaniu płyty stwierdzam że Pan W. Golec zaprezentował indywidualny styl wykonawczy i interpretacyjny w przedstawionym materiale.

Solowe i kameralne kompozycje zawarte na nagraniu ukazują wysokie umiejętności doktoranta. Zarejestrowane dzieła Andrzeja Krzanowskiego, Wojciecha Golca oraz Edwarda Bogusławskiego cechują dużą świadomość formy, właściwa ekspresyjność przejawiająca się w urozmaiconej palecie odcieni kolorystycznych, wysublimowane stosowanie dynamiki oraz kształtowanie dźwięku.

Wykonawca, w mojej ocenie, zna potencjał brzmieniowy akordeonu, a zwłaszcza swojego instrumentu i potrafi wydobyć z niego liczne niuanse. Przykładem jest autorska kompozycja Doktoranta na akordeon i fortepian *Impromptu I*, która szczególnie zwróciła moją uwagę. Kompozycja oparta na dwóch melodiach ludowych z Beskidu Śląskiego ukazuje znakomite umiejętności wykonawcze i interpretacyjne wykonawców.

Gra Pana W. Golca ma charakter przemyślany; solowe kompozycje odzwierciedlają indywidualne podejście do wykonywanych dzieł - stosowane są dynamiki o szerokim zakresie, oddechy, które wskazują na dużą świadomość narracji przedstawionego materiału. Utwory kameralne są świadectwem, że doktorant to nie tylko muzyk poszukujący własnego, indywidualnego stylu, a także sprawny kameralista. Za przykład może posłużyć kompozycja „*Wiatr niesie echo po polania*” nagrana z Piotrem Chołłowiczem. W pierwszej części - „*Echo*”, muzycy w wysublimowany sposób oddają nastrój utworu zwłaszcza poprzez wysoką jakość dźwięku oraz sposób jego kształtowania. Druga natomiast „*Wiatr*”, pokazuje biegłość techniczną akordeonistów, użycie właściwych środków ekspresji, dzięki którym uzyskują oni niezwykle istotną dla tej części dramaturgię.

Zapisane na płycie utwory Andrzeja Krzanowskiego, Wojciecha Golca oraz Edwarda Bogusławskiego wymagają od wykonawcy dużej wrażliwości, nieprzeciętnej wyobraźni w sposobie kształtowania dźwięku, umiejętności operowania czasem oraz przede wszystkim indywidualnego charakteru.

Wszystkie te wymienione elementy odnajduję w grze solowej jak i kameralnej Doktoranta. Godne podkreślenia jest bardzo rzetelne realizowanie zapisu nutowego we wszystkich dziełach. Przedstawiony materiał na płycie CD ukazuje świadomy wybór zarejestrowanych kompozycji, a Doktorant wydobywa z niego charakterystyczne elementy folkloru. Wysoko oceniam także kompetencje artystyczne współwykonawców nagrań.

Rozprawa doktorska składa się z czterech rozdziałów, wstępu i zakończenia.

We wstępie Autor pisze „*celem niniejszej pracy jest pokazanie bogactwa muzycznej kultury ludowej jak czynnika mającego wpływ na inspiracje twórcze kompozytorów współczesnej literatury akordeonowej*”.

W rozdziale pierwszym Autor przedstawia historię akordeonu oraz rozwój oryginalnej literatury akordeonowej w kontekście wykorzystania elementów folkloru. W sposób ciekawy i zwięzły Autor przedstawia najistotniejsze wydarzenia w rozwoju konstrukcji akordeonu.

Drugi rozdział zatytułowany jest „Folklor - definicja pojęcia, typologie, funkcje, rola w muzyce”. Doktorant przedstawia etymologiczne pochodzenie słowa *folklor* oraz podział współczesnego folkloru wg J. Burszta. W kolejnej części rozdziału zaprezentowana została rola folkloru w Polsce.

Rozdział trzeci poświęcony jest twórczości akordeonowej Andrzeja Krzanowskiego. Autor dokonał analizy wybranych utworów. W dalszej części rozdziału przedstawiona jest twórczość akordeonowa Edwarda Bogusławskiego oraz dokonana jest analiza *Polskich melodii ludowych na chór mieszany, zespół akordeonowy i perkusję*. To zasadnicza część pracy korespondująca z płytą CD. Niestety strona redakcyjna budzi tu małe zastrzeżenia, gdyż w niektórych z przedstawianych przykładów nutowych Autor nie zapisał odpowiednich kluczy: wiolinowego lub basowego.

Rozdział czwarty zawiera analizę *Impromptu I na akordeon i fortepian* – kompozycji W. Golca. Utwór oparty jest na dwóch melodiach z Beskidu Śląskiego – *Dybyś sie mi gróńniczku* i *Doliny, doliny*. Autor analizując kompozycję szczególną uwagę zwraca na jej przebieg harmoniczny, na którym oparte są improwizacje.

Pracę wieńczy zakończenie, bibliografia, źródła utworów i wykaz przykładów nutowych.

Opis przedstawia utwory zawarte w dziele artystycznym. Autor wnikliwie analizuje kompozycje i prezentuje sylwetki kompozytorów. Praca koresponduje z dziełem artystycznym.

W moim przekonaniu praca doktorska Pana W. Golca może stać się załącznikiem do dalszych badań nad współczesną literaturą akordeonową i zawartych w niej elementów muzyki ludowej.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z dziełem artystycznym i jego opisem, które stanowią łącznie omawianą pracę doktorską Pana mgr W. Golca „Elementy folkloru we współczesnej literaturze akordeonowej jako inspiracje w twórczości kompozytorów polskich” stwierdzam, że praca jest przykładem interesującego ukazania kompozytorów śląskich i ich odniesień do folkloru. Poziom pracy jest wysoce satysfakcjonujący i stanowi twórczy wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny.

W związku z powyższym, że przedłożona praca spełnia wymagania art.13 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki, **stawiam wniosek o jej przyjęcie.**

dr hab. Zbigniew Łuc

Prof. zw. dr hab. Bogdan Dowlasz
Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów
ul. Gdańska 32
90-716 Łódź
GSM: 602 680 168
e-mail: b.dowlasz@gmail.com

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 29 czerwca 2015 roku w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego mgra **Wojciecha Golca** w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Temat pracy doktorskiej: *Elementy folkloru we współczesnej literaturze akordeonowej jako inspiracje w twórczości kompozytorów polskich.*

Zlecniodawca:

Akademia Muzyczna w Katowicach, Wydział Wokalno-Instrumentalny (Uchwała Rady Wydziału z dnia 27 czerwca 2016 r.).

Dokumentacja nadesłana w związku z przewodem doktorskim Pana mgra Wojciecha Golca zawierała:

1. Sygnowane datą 29.03.2017 r. pismo z dołączonym wyciągiem protokołu z posiedzenia Rady Wydziału i kserokopiami protokołów komisji skrutacyjnej, a także listę obecności członków Rady Wydziału Instrumentalnego na posiedzeniu w dniu 29.06.2015 roku oraz listę minimum kadrowego Rady Wydziału Wokalno-Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Katowicach;
2. Kserokopie uchwał w sprawie wyznaczenia promotora i recenzentów oraz oświadczenia Kandydata i współwykonawców;
3. Opinia prof. dra hab. Joachima Pichury;
4. 1 egzemplarz pracy doktorskiej, składającej się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu w wersji drukowanej i elektronicznej;
5. 1 egzemplarz dokumentacji dorobku Kandydata.

Z dokumentacji wynika, że tryb przeprowadzenia czynności na posiedzeniach Rady Wydziału roku był zgodny z Ustawą z 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz. 595 z późn. zm.).

Podstawowe dane o kandydacie

Pan Wojciech Golec urodził się 20 kwietnia 1977 roku w Żywcu. W roku 2001 ukończył studia w zakresie gry na akordeonie na kierunku instrumentalistyka w Akademii Muzycznej w Katowicach, uzyskując dyplom z wynikiem bardzo dobrym „B”.

Jeszcze w trakcie studiów podjął na krótko pracę w ZSM w Sosnowcu. Od roku 1999 do chwili obecnej związany jest z ZPSM w Bielsku Białej, a od roku 2012 z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach, gdzie na Wydziale Artystycznym zatrudniony jest na stanowisku asystenta.

Jest laureatem I nagrody na VIII Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Akordeonowej w Kategorii Zespołów Kameralnych oraz I nagrody na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Rozrywkowej w Częstochowie. Uzyskał także III nagrodę na Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Folkowej w Lublinie oraz wyróżnienie na festiwalu Polskiego Radia „Nowa Tradycja”. Jest także laureatem stypendium Marszałka Województwa Śląskiego.

Pan Wojciech Golec prowadzi także bogatą działalność artystyczną, obejmującą rozliczne sale koncertowe i instytucje kultury w kraju i za granicą (Grecja, Kanada, Niemcy, USA i Wielka Brytania).

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że mgr Wojciech Golec ma w dorobku ponad 350 koncertów, a Jego solowa i kameralna aktywność artystyczna – co potwierdzają dołączone kopie afiszy, programów oraz wycinków prasowych – obejmuje nie tylko muzykę klasyczną, ale także jazz, muzykę folkową i piosenkę artystyczną.

We współpracy z wieloma artystami dokonał także nagrań CD, radiowych i dla potrzeb filmu. Jest również autorem internetowych prezentacji audio-wizualnych.

Ocena pracy doktorskiej

Dzieło artystyczne

Praca doktorska Pana mgra Wojciecha Golca *Elementy folkloru we współczesnej literaturze akordeonowej jako inspiracje w twórczości kompozytorów polskich* składa się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod w/w tytułem.

Dzieło artystyczne składa się z sześciu kompozycji, pozwalających doktorantowi poddać analizie nowatorskie techniki wykonawcze w połączeniu z wykorzystaniem elementów polskiego folkloru muzycznego.

Po wysłuchaniu nagrań i lekturze opisu dzieła uważam, że wybór, przygotowanie i realizacja utworów mogły zostać dokonane jedynie w oparciu o rozległą wiedzę kandydata dotyczącą tego obszaru, a także wszechstronność warsztatu wykonawczego, czego dał dowód interpretując wszystkie kompozycje.

Są to następujące utwory (w kolejności ich umieszczenia na CD):

- Andrzej Krzanowski – *Wiatr echo niesie po polanie*;
- Andrzej Krzanowski – *Cztery Bagatele*;
- Andrzej Krzanowski – *Impresje zimowe*;
- Andrzej Krzanowski – *Taniec*;
- Wojciech Golec – *Impromptu I* na fortepian i akordeon;
- Edward Bogusławski – *Polskie melodie ludowe* na zespół akordeonowy, chór mieszany i perkusję.

Swój wybór autor we wstępie uzasadnia słowami: „*W przedstawionej pracy skupiam się przede wszystkim na twórczości kompozytorów związanych ze środowiskiem katowickiej Akademii Muzycznej, a mianowicie na Andrzeju Krzanowskim i Edwardzie Bogusławskim. Ich bardzo bogata i różnorodna twórczość akordeonowa skłoniła mnie do przeanalizowania wybranych utworów.../-/*”.

Tę różnorodność użytych środków kompozytorskich, przy jednoczesnym bazowaniu na bogactwie muzyki ludowej, mgr Wojciech Golec ukazuje w sposób kompletny, przez co niezwykle interesujący, a wybrane do prezentacji utwory interpretuje z zachowaniem odpowiednich proporcji w użyciu pierwiastka intelektualnego i emocjonalnego, w pełni panując zarówno nad konstruowaniem drobnych struktur, jak też nad procesem budowania kształtu całości utworów. Jego gra nacechowana jest dbałością o dobór odpowiednich, zróżnicowanych środków wyrazu w poszczególnych kompozycjach. Umiejętnie operując szeroką skalą odcieni, barw i walorów kolorystycznych akordeonu, Pan Wojciech Golec wykazuje wartą podkreślenia staranność w sferze dynamiki czy artykulacji. Każda z pozycji programu dzieła artystycznego została przez Doktoranta skrupulatnie przemyślana i dokładnie przeanalizowana (dowodem czego opis dzieła artystycznego), po czym konsekwentnie i – co ważne – trafnie zrealizowana od strony agogiki, sonorystyki, dynamiki, frazowania, artykulacji, realizacji zapisu tekstu muzycznego oraz wzajemnych relacji wszystkich elementów.

I tak, kompozycja *Wiatr echo niesie po polanie* na dwa akordeony, przy współdziale Piotra Chołłowicza wykonana jest z zachowaniem właściwych proporcji między akordeonami, przy świetnej korespondencji obydwu wykonawców, z wyeksponowanym przy tym (trafnie, moim zdaniem) założeniem interpretacji, sięgającej po środki wyrazowe podkreślające program zawarty w tytułach poszczególnych części kompozycji (*Echo, Wiatr, Na polanie*), jednak bez ilustracyjnych przerysowań.

Cztery Bagatele to utwór często wykonywany. Jednak interpretacja Wojciecha Golca nie stanowi powtórzeń założeń interpretacyjnych opartych na tzw. „tradycji wykonawczej”, lecz przesycona jest

swoistą świeżością, wynikającą zapewne z wyłożonego potem w opisie pracy spojrzenia na elementy formotwórcze tej kompozycji. Wykonawca szczególnie podkreśla „...*poetykę miejsca, budowanie nastroju, skojarzenia, aureę...*” części II, gdzie słyhać jego zdaniem trombity beskidzkich pasterzy, a w części III odniesienia do muzyki bałkańskiej, wynikające z zastosowanej przez A. Krzanowskiego rytmiki.

Impresje zimowe na akordeon to kompozycja, której elementy składowe mające związki z ludowością mgr Wojciech Golec wyszczególnia w opisie dzieła. Są to: dosłowne cytaty kolęd *Gdy śliczna Panna...* w części II i *O gwiazdo betlejemską* w cz. IV, odwołania do rytmiki mazurkowej, czy zjawisko lidyizmu. W wyważonej interpretacji Wojciecha Golca wszystkie te elementy wyeksponowane są czytelnie i w zrozumiały sposób.

Taniec, utwór oparty na powszechnie znanej melodii góralskiego tańca *W murowanej piwnicy*, wykonany jest moim zdaniem z pewną ostrożnością, być może wynikającą z zamiaru utrzymania całości prezentacji w swoistym klimacie pozostałych kompozycji, być może obawą przed przerysowaniami, które często mają miejsce w wykonaniach tego utworu. Ów pewien niedosyt w sferze ekspresji w pełni rekompensuje klarowny i czytelny obraz wariacyjnej konstrukcji tej kompozycji, stworzony w interpretacji mgra Wojciecha Golca.

Impromptu I na fortepian i akordeon to kompozycja autorstwa Doktoranta. Utwór, wykonany wraz ze znakomitym pianistą Piotrem Matusikiem, różni się w swojej stylistyce od pozostałych. Bazując na improwizacjach opartych na materiale dźwiękowym dwóch melodii ludowych z Beskidu Śląskiego: *Dybyś się mi gróńniczku i Doliny, doliny*, złożony jest ze wstępu i dwóch zasadniczych segmentów. W opisie dzieła Autor pisze: „*Ideą opracowania było zwrócenie szczególnej uwagi na element improwizacji, uzyskania koloru brzmieniowego, a także kreowanie przestrzeni brzmieniowej poprzez swobodne operowanie czasem w realizacji melodii*”. Dzięki znakomitej współpracy wykonawców założenia te są w pełni zrealizowane, tworząc pełen napięcia, czytelny kształt tej kompozycji o medytacyjnym wręcz charakterze, ze świetną kulminacją i jej rozładowaniem.

Kompozycja Edwarda Bogusławskiego *Polskie melodie ludowe na zespół akordeonowy, chór mieszany i perkusję* zamyka CD, stanowi dopełnienie dzieła artystycznego Doktoranta, przedstawiając Jego działania również w większych formacjach muzycznych .

Prezentacji, trwającej łącznie blisko 50 minut i dającej słuchaczowi znaczną satysfakcję artystyczną, słyha się z zainteresowaniem, tym bardziej, że jest ona rzetelnie zrealizowana zarówno w warstwie muzycznej, jak i technicznej, a wymienione wyżej czynniki powodują, że dzieło artystyczne oceniam wysoko.

Opis dzieła artystycznego

Opis dzieła składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, zakończenia oraz bibliografii z wykazem

przykładów nutowych i źródeł, z których zostały zaczerpnięte, stanowiąc nader interesującą lekturę, tym bardziej, że jak dotąd egzystują nieliczne publikacje dotyczące zagadnienia odniesień do folkloru w literaturze akordeonowej.

Rozdział I – *Historia akordeonu i rozwój oryginalnej literatury akordeonowej – rys historyczny* stanowi kondensację informacji dotyczących kształtowania się literatury akordeonowej na świecie na tle rozwoju instrumentarium, właściwości akordeonów koncertowych oraz ich możliwości wyrazowych i technicznych. Autor zwraca tu szczególną uwagę na aspekt rozwoju literatury akordeonowej, która - wychodząc od prostych opracowań melodii ludowych dotarła do stanu, gdzie elementy folkloru wykorzystywane są przez kompozytorów przy użyciu współczesnych środków wypowiedzi.

Rozdział II – *Folklor – definicja pojęcia, typologie, funkcje, rola w muzyce*. W rozdziale tym Autor przedstawia ważniejsze definicje dotyczące folkloru, zamieszcza krótki rys historyczny zjawisk związanych z folklorem polskim i dotyka roli folkloru w muzyce, stanowiąc jednocześnie wprowadzenie w szczegółowe rozważania dotyczące zasadniczych treści dzieła artystycznego.

Rozdział III składa się z czterech podrozdziałów:

- *Twórczość akordeonowa Andrzeja Krzanowskiego*
- *Analiza wybranych utworów Andrzeja Krzanowskiego*
- *Twórczość akordeonowa Edwarda Bogusławskiego*
- *Analiza Polskich melodii ludowych na chór mieszany, zespół akordeonowy i perkusję Edwarda Bogusławskiego*

To główna część pracy, bezpośrednio wiążąca się z dziełem artystycznym, zawierająca – obok prezentacji sylwetek kompozytorów – rzetelne, niezwykle wnikliwe i kompletne analizy poszczególnych kompozycji. Autor dogłębnie wnika tu we wszystkie aspekty każdego dzieła i omawia je w kilku warstwach:

- znaczeniowej, odnoszącej się do genezy powstania kompozycji;
- treściowej;
- zastosowanych technik kompozytorskich;
- problemów wykonawczych;
- aparatu wykonawczego.

Wszystkie ważne dla realizacji utworów elementy ich konstrukcji przeanalizowane są w oparciu o liczne przykłady nutowe (łącznie 43).

Rozdział IV – *Wojciech Golec - Impromptu I na fortepian i akordeon, analiza utworu*.

W rozdziale tym Doktorant szczegółowo przybliży genezę powstania utworu, prezentuje materiał

wyjściowy do stworzenia *Impromtu I* (są to dwie pieśni ludowe z Beskidu Śląskiego: *Dybyś się mi gróńniczku i Doliny, doliny*), zakres poszukiwań nowych jakości brzmieniowych przy zastosowaniu akordeonu i fortepianu oraz analizę utworu.

Opis stanowi nie tylko kompletne dopełnienie dzieła artystycznego, lecz jest nader interesującą pracą, potwierdzającą rozległą wiedzę i kompetencje Kandydata w obszarze, którym się zajął w swojej pracy doktorskiej.

Mimo nieznacznych, wymagających jednak korekty w przypadku publikacji, usterek redakcyjnych (np. pomyłka w nazwiskach kompozytorów i przypisanych im utworów czy błędna liczba kompozycji akordeonowych B. K. Przybylskiego w rozdziale I) i edytorskich (drobne błędy literowe), opis dzieła artystycznego jako całość w warstwie merytorycznej nie budzi zastrzeżeń.

Konkluzja

Praca doktorska Pana mgr Wojciecha Golca, zarówno swą jakością artystyczną, jak też zakresem treści poznawczych, stanowi twórczy wkład w rozwój dyscypliny reprezentowanej przez Kandydata. Doktorant wykazał się bardzo dobrą umiejętnością prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, podpartej głęboką i wszechstronną wiedzą teoretyczną, a tym samym spełnił wymagania art. 13. ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Pracę oceniam pozytywnie, przyjmuję bez zastrzeżeń, wnioskuję o jej przyjęcie i dopuszczenie do obrony.

Prof. dr hab. Bogdan Dowłasz

Łódź, 12 maja 2017 r.